

Marie Sjölund
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-09-22
Dnr: SVA 2026/525

Regeringskansliet
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se;
s.sl@regeringskansliet.se

Yttrande avseende remissen "Stärkt läkemedelsförsörjning i samverkan - Nationella åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid brist SOU 2026:22"

(Ert dnr: S2026/01107)

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) har anmodats inkomma med synpunkter på ovan rubricerad remiss.

Sammanfattning

SVA tillstyrker förslagen om att föreslå en ordning för tvingande fördelning och omfördelning av läkemedel under förutsättning att det råder brist på läkemedlet, att läkemedlet behövs för vård som är nödvändig för människors eller djurs liv och hälsa och att frivilliga åtgärder inte kan antas vara tillräckliga.

SVA instämmer även med utredningens beskrivning och intentioner när det gäller åtgärder för fördelning, omfördelning och inköp vid bristsituationer. Myndigheten önskar lyfta några specifika synpunkter som rör just läkemedel till djur.

Marie Sjölund
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-09-22
Dnr: SVA 2026/525

Specifika synpunkter

SVA önskar framföra följande specifika synpunkter:

- *En inköpscentral kan säkra tillgång till nödvändiga läkemedel genom olika typer av avtal, upphandling och inköp.*
På sidan 21 behöver inköpscentralens roll ytterligare beskrivas då den ska ha möjlighet att köpa in fysiskt lager av läkemedel inför kris och krig. Särskilt i relation till Jordbruksverkets och SVA:s pågående uppdrag att etablera beredskapslager för läkemedel och sjukvårdsprodukter respektive vaccin för djur. SVA har enligt myndighetens instruktion uppdrag att upprätthålla en effektiv vaccinberedskap inklusive veterinär expertkompetens i vaccinfrågor för olika djurslagsgrupper som en komponent i myndighetens övergripande uppdrag om infektionssjukdomar hos djur. Det innebär att SVA kontinuerligt kommer att utvärdera och upprätthålla nationell vaccinberedskap och lager för samhällsviktiga djurgrupper.
- *1.8 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2209:1394) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt*
Sidan 51,
- *5.8 Krav på samverkan inför beslut om tvingande åtgärder*
Sidan 224,
- *9.2.4 Konsekvenser för dem som berörs av förslaget*
Sidan 334
SVA välkomnar förslaget till tillägg i instruktionen för SVA att myndigheten ska delta och bidra med nödvändig kunskap och kompetens enligt 8 kap. 1 § *Lagen om handel med läkemedel.*
- *3.4.7 Det behöver förtydligas när beredskapslager ska vara tillgängliga vid brist på läkemedel*
På sidan 102 saknas en beskrivning av de aktörer som har i uppdrag att etablera beredskapslager för djur, till exempel SVA och Jordbruksverket.
- *3.6.1 Situationsanpassad operativ samverkan vid läkemedelsbrist*
På sidan 114–115 bör även SVA nämnas som en av de myndigheter som kan adjungeras till ISF-SOLB vid behov. SVA vill också framföra att privata aktörer i olika djurslagsområden kan ha värdefulla åsikter om prioritering och omfördelning som kan vara av betydelse för beslut om djurläkemedel vid brist. Ett exempel är sjukdomar med hög insjuknandegrad, där avelsdjur kan anses

Marie Sjölund
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-09-22
Dnr: SVA 2026/525

mer prioriterade att skydda med hjälp av vaccin än andra djurgrupper. I sådana fall kan det uppstå intressekonflikter mellan olika företag och branschgrenar. SVA har god erfarenhet av snabb hantering genom samverkan och framtagande av prioritering med konsensus mellan berörda myndigheter och branschorganisationer i uppkomna fall av vaccinbrist samt vid akuta sjukdomsutbrott. Det är viktigt att ta hänsyn till privata aktörers synpunkter för att förankra de beslut som behöver fattas.

- *4.3 När ska en nationell inköpsfunktion för läkemedel användas?*
- *6.2.2 Vad bör inköpscentralen hantera?*

På sidorna 132 och 255 anser SVA att det bör förtydligas i vilka situationer som det bör vara möjligt för statliga myndigheter att ge inköpscentralen i uppdrag att upphandla läkemedel för myndigheternas räkning annat än i situationer när det är brist eller risk för brist på ett läkemedel, när läkemedlet behövs för vård som är nödvändig för människors eller djurs liv och hälsa, och när andra åtgärder för läkemedelsförsörjning inte kan i tillräcklig utsträckning, eller inte förväntas kunna, säkerställa tillgång till läkemedlet. För myndigheter med beredskapslagerhållning av läkemedel är inköp för nationellt syfte ständigt aktuellt, varför det är viktigt att det framgår i vilken utsträckning som inköpscentralen kan bistå med detta.

- *4.3.3. Inköpsfunktionen ska i första hand köpa in läkemedel för vård som är nödvändig för liv och hälsa*

På sidan 135 anser SVA att det är bra att behovet av läkemedel för service-, tjänste- och livsmedelsproducerande djur tydliggörs, men att under rubriken "Inköpsfunktionen bör kunna köpa in nödvändiga läkemedel till djursjukvård" så bör servicedjur bytas ut till assistanshund (ett samlingsbegrepp för ledarhund, servicehund och signalhund), i likhet med att tjänstedjur definierats. Vidare bör "samhällsviktig djurhållning för livsmedelsproduktion" bytas ut till "livsmedelsproducerande djur", om samtliga livsmedelsproducerande djur ingår i definitionen, annars bör den djurhållning som är samhällsviktig för livsmedelsproduktionen definieras.

- *9.1.4 Konsekvenser för dem som berörs av förslagen*

På sidorna 302–312 ställer sig SVA tveksam till att privata aktörer (distributörer, öppenvårdsapotek, veterinärkliniker samt vårdgivare utanför den offentligt finansierade hälso- och sjukvården) kan

Marie Sjölund
Avdelningen för djurhälsa och antibiotikafrågor

Datum: 2026-09-22
Dnr: SVA 2026/525

förväntas stå för kostnader relaterade till tvingande omfördelning eller retur, inklusive utebliven inkomst till följd av att planerade behandlingar inte kan utföras. Även om det endast sällan kommer att ske enligt utredningens bedömning, anser SVA att det finns en risk för att privata aktörer kommer att hantera risk för kostnader och förlust av inkomst till följd av tvingande omfördelning och retur genom ökade kostnader ut till slutkonsument.

- *9.1.4 Veterinärkliniker, djur och djurägare*

På sidan 310 anser SVA att det behöver förtydligas att omfördelning av läkemedel inkluderar både människor och djur, det vill säga att en omfördelning kan ske både från och till djursjukvården beroende på aktuell situation och typ av sjukvårdsprodukter och läkemedel. Det kan till exempel röra sig om att möjliggöra nödvändig och prioriterad vård av service-, tjänste- eller livsmedelsproducerande djur.

- På sidan 332, under rubriken ”Öppenvårdsapoteken”, belyses att det vid en bristsituation finns risk att apoteken inte kan sälja de förpackningar av licensläkemedel de har i lager när det ordinarie läkemedlet går att beställa. SVA föreslår en lagändring som möjliggör att licensläkemedel som införskaffats under tiden som ordinarie läkemedel är restnoterade kan förskrivas, rekvireras och säljas även när ordinarie läkemedel åter är tillgängligt till dess att lagret har sålt slut.
- På sidan 334, under rubriken ”Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)”, bör det tilläggas att SVA alltid ska tillfrågas om behovsbedömning avseende bristsituation gällande vaccin till djur.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Johanna Sandwall efter föredragning av statsveterinären Marie Sjölund. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen Elin Törnqvist, stabschefen Inger Blom, veterinären Anna Bonnevie, verksjuristen Ingela Johansson och biträdande statsveterinären Liv Jonare deltagit.

Johanna Sandwall

Marie Sjölund

Kopia till: registrator@sva.se